

2017-031

**Konu: Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazların (YN ÖKC) Kullanımında Öngörülen Kademeli Geçiş İlişkin Muafiyetler**

30 Eylül 2017 tarih ve 30196 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 483 seri nolu VUK Genel Tebliği ile Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlara (YN ÖKC) ilişkin aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Perakende sektöründe faaliyet gösteren mükelleflere, kullanmakta oldukları eski nesil ÖKC'leri belli şartlar altında mali hafızaları doluncaya kadar kullanma imkanı getirilmiştir,
- Bütün satışlarına elektronik ortamda fatura düzenleyen mükelleflere belli koşulları sağlamaları halinde YN ÖKC kullanımında muafiyet sağlanmıştır.
- ÖKC mali bilgilerinin e-Arşiv uygulaması yoluyla elektronik ortamda GİB'e bildirilmesine ilişkin usulü ve esaslar belirtilmiştir.
- TSM Merkezlerinin çalışma usul ve esasları belirlenmiştir,
- ÖKC'lerden ÖKC fişi dışında kalan diğer belgelerin de düzenlenebilmesi imkanına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

**1. YN ÖKC'lere Kademeli Geçiş Takvimi**

69 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliği ile 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca, **perakende olarak mal satışında veya hizmet ifasında bulunan birinci ve ikinci sınıf tüccarların** Vergi Usul Kanunu'na göre **fatura vermek zorunda olmadıkları** mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde 6/12/1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna (3100 sayılı Kanun) göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların **(ÖKC) yerine**, mükelleflerin 2014 yılı satışları veya gayri safi iş hasılatının tutarı, kullanmakta oldukları ÖKC'lerin niteliği ve faaliyet alanları dikkate alınarak kademeli bir geçiş takvimi çerçevesinde **“Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları” (YN ÖKC) kullanma mecburiyeti getirilmiştir.**

Buna göre öngörülen kademeli geçiş takvimi aşağıdaki gibidir;

a) 3100 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına göre ÖKC kullanmak zorunda olan mükelleflerden, **faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar** yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları **1/10/2013 tarihinden itibaren,**

b) **Yol kenarı otopark hizmeti veren mükellefler** YN ÖKC'lerden EFT-POS özelliği olan cihazları **1/10/2013 tarihinden itibaren,**

c) **(a) ve (b) bentleri dışında kalan** mükelleflerden **2014 yılı satışları veya gayri safi** iş hasılatı:

- 1 milyon TL'yi aşan mükellefler için, **1/4/2016 tarihinden itibaren,**
- 1 milyon TL'den 500 Bin TL'ye kadar olan mükellefler için, **1/7/2016 tarihinden itibaren,**
- 500 Bin TL ile 150 Bin TL arasında olan mükellefler için, **1/10/2016 tarihinden itibaren,**
- 150 Bin TL'den az olan mükellefler için, **1/1/2018 tarihinden itibaren,**

ç) Nitelikleri 10/5/1991 tarihli ve 20867 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ'de belirlenmiş olan “**Bilgisayar Bağlantılı Ödeme Kaydedici Cihazları**” **kullanan mükellefler** için YN ÖKC kullanma mecburiyetinin başlama tarihi; bu tür cihazların, aynı veya şube şeklindeki işyerlerinde çok sayıda kullanılıyor olmaları, birbirleri ile olduğu kadar değişik çevre birimleri ile de entegre olacak şekilde kullanılmaları, farklı teknik özelliklere sahip olmaları gibi nedenlerle ve bu cihazların kullanıldığı işyerlerinin YN ÖKC sistemine en uygun şekilde entegrasyonunu sağlamak amacıyla, yukarıda yer verilen yıllık satış veya gayri safi iş hasılatı tutarlarına bağlı olmaksızın, **1/1/2018 tarihinden itibaren,**

d) 1/1/2015 ila 31/12/2015 tarihleri arasında işe başlayan mükellefler için **1/1/2017 tarihinden itibaren,**

e) 1/1/2016 tarihinden sonra işe başlayacak mükellefler için **işe başlama tarihinden itibaren 30 gün** (kalkınmada öncelikli yörelerde 60 gün) içinde,

eski nesil ödeme kaydedici cihazlar yerine YN ÖKC'leri kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

## **2. Mevcut Eski Nesil ÖKC'leri Mali Hafızaları Doluncaya Kadar Kullanma İmkamı Getirilen Mükellefler**

Yukarıda belirtilen kademeli geçiş sistemine göre YN ÖKC kullanma mecburiyeti getirilen mükelleflerden;

- Aynı veya şube şeklindeki işyerlerinde **çok sayıda ödeme kaydedici cihazı** kurumsal satış veya muhasebe yazılım sistemleri ve değişik çevre birimleri ile **birlikte ve entegre bir yapıda** kullanan,
- Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla **aşağıdaki belirtilen şartlardan en az ikisini sağlayan**

- a) 2016 yılı satışları veya gayri safi iş hasılatı toplamının 10 milyon TL'yi aşması,
- b) 2016 yılı bilanço aktif toplamının 10 milyon TL'yi aşması,
- c) 2016 yılı bilanço öz sermaye veya öz kaynak toplamının 1 milyon TL'yi aşması.

- toplam **20 ve üzerinde ÖKC'ye sahip olan mükelleflerin**,

işletmelerinde mevcut eski nesil ÖKC'lerini, cihazın ilk alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 10 yılı geçmemek üzere mali hafızaları doluncaya kadar kullanmaları mümkün bulunmaktadır.

İşletmelerin bu imkandan faydalanabilmesi için ayrıca Tebliğin 4'üncü maddesinde belirtilen aşağıdaki şartları da sağlaması gerekmektedir.

a) 1/1/2018 tarihinden önce, e-Fatura ve e-Arşiv Fatura uygulamalarına geçerek faturalarını e-Fatura ve/veya e-Arşiv Fatura olarak düzenlemek.

b) 1/1/2018 tarihinden önce, perakende mal satışı ve hizmet ifalarına ilişkin olarak 1/1/2018 tarihinden sonra düzenlenecek ÖKC fişlerine (perakende satış fişleri dahil) ait günlük mali bilgileri ihtiva eden elektronik raporu, bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen şekilde hazırlamak ve belirtilen şekilde GİB bilgi sistemine e-Arşiv uygulaması aracılığı ile elektronik ortamda bildirebilecek teknik alt yapıyı tesis etmek.

c) 1/1/2018 tarihinden önce, başvuru usul ve esasları (www.efatura.gov.tr) internet adresinde yayınlanan başvuru kılavuzuna göre GİB'e elektronik ortamda başvurmak.

ç) 1/7/2018 tarihine kadar, perakende mal satışı ve hizmet ifalarına yönelik olarak ÖKC'lerden düzenlenen ÖKC günlük kapanış (Z) raporlarına ait ilgili bilgileri (www.efatura.gov.tr) internet adresinde yayınlanacak "Perakende Mal Satışları ile Hizmet İfalarına İlişkin Mali Rapor Bildirim Kılavuzu"nda yapılan açıklamalara uygun olarak, güvenli veri depolama ve sorgulama sistemlerinde (bu sistemlerin yazılım ve donanım alt yapısının Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ve Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarının geçerli olduğu yerlerde bulunması zorunludur) muhafaza etmek ve GİB'in erişimine sunacak alt yapıyı tesis etmek veya bir dış hizmet sağlayıcı tarafından bu niteliklere haiz olarak oluşturulan alt yapı hizmetinden yararlanmak.

İşletmelerinde mevcut eski nesil ÖKC'leri kullanma imkanı getirilen mükellefler, söz konusu cihazların mali hafızalarının dolması veya cihazın ilk alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 10 yıllık sürenin geçmiş bulunması halinde, anılan cihazları mali hafıza değişimine tabi tutmaksızın 15/5/2004 tarihli ve 25463 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 60 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğde belirlenen esaslara göre hurdaya ayırmak ve yerlerine YN ÖKC satın alarak kullanmaya başlamak mecburiyetindedirler.

Söz konusu mükelleflerin Tebliğin yürürlük tarihinden önce kullanmaya başladıkları YN ÖKC'lerini, ÖKC fişlerinin veya fatura bilgi fişlerinin (matbu fatura, e-Fatura veya e-Arşiv Fatura bilgi fişleri) düzenlenmesi işleminde kullanmaya devam edeceklerdir.

Tebliğin Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 18 ve 19 uncu maddelerinde belirtilen **birleşme, devir, bölünme, hisse değişimi** ile 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca işletmelerin

**nevi değişikliği halleri** ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu kapsamında **ferdi bir işletmenin aktif ve pasifi ile kül halinde devri ile ferdi bir işletmenin sahibinin ölümü halinde, kanuni mirasçıları tarafından işletmenin faaliyetine devam olunması halleri haricinde, eski nesil ÖKC'lerin devri mümkün değildir.**

10 yıllık sürenin 30/6/2018 tarihinden önce dolması halinde, söz konusu cihazların YN ÖKC ile değişim zorunluluğu 1/7/2018 tarihi itibarıyla başlayacak olup bu tarihten önce söz konusu eski nesil ÖKC'lerin YN ÖKC ile değişim zorunluluğu olmayacaktır.

Eski nesil ÖKC'leri mali hafızaları doluncaya kadar kullanma imkanından yararlanmak amacıyla, e-Fatura ve e-Arşiv Fatura uygulamasına geçilmesi, fatura verilme zorunluluğu olmayan perakende mal satışları ile hizmet ifalarında e-Fatura ve/veya e-Arşiv Faturası düzenleme mecburiyetini getirmemektedir. Bu tür satışların belgelendirilmesinde ÖKC fişlerinin düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

### **3. Tüm satışlarında e-Fatura ve/veya e-Arşiv Fatura düzenleyen mükelleflerin ÖKC kullanım muafiyeti**

YN ÖKC kullanma mecburiyeti bulunan mükelleflerden;

- 2016 yılı satış veya gayrisafi iş hasılatı 10 milyon TL'yi, bilanço aktif toplamı 10 milyon TL'yi, bilanço öz sermaye veya öz kaynak toplamı 1 milyon TL'yi aşması koşullarından en az ikisini sağlayan,
- 20'den fazla ödeme kaydedici cihaza veya fatura vb. belgeleri düzenlemede kullanılan bilgisayar sistemine sahip olan,
- e-Fatura, e-Arşiv Fatura ve e-Defter uygulamasına dahil olmaları ,
- Perakende mal satışları ve hizmet ifaları **dahil tüm satışlarında** elektronik ortamda e-Fatura ve/veya e-Arşiv Faturası düzenlemeyi tercih **ettiğini bağlı olduğu vergi dairesine tevsik edici belgelerle birlikte yazılı olarak bildirmeleri halinde,**

perakende mal satışları ile hizmet ifalarının belgelendirilmesinde ÖKC kullanma mecburiyeti, **bildirim vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarihten itibaren bulunmamaktadır.** Bu muafiyet söz konusu koşulları sağlayan mükelleflerce sonradan açılacak şube işyerleri için de geçerli olacaktır. Ancak bu imkandan yararlanılabilmesi için düzenlenen e-Arşiv Faturaların bir örneğinin belgenin oluşturulmasını müteakiben; gizliliği, bütünlüğü ve değişmezliği garanti edilerek ve GİB'in erişimine ve sorgulamasına açık olacak şekilde GİB'den e-Fatura saklama hizmeti verme izni bulunan kurumlarda muhafaza edilmesinin sağlanması zorunludur. Diğer taraftan, mükelleflere e-Arşiv Faturalarının düzenlenmesi konusunda GİB'den izin alarak hizmet veren özel entegratör kuruluşlar, her e-Arşiv Faturasının kendi bilgi işlem sistemleri aracılığı ile oluşturulmasını e-Arşiv Raporu ile GİB'e raporlanmasını garanti edecek tedbirleri almak zorundadır.

Yukarıdaki muafiyet kapsamına girmekle beraber, işletmelerinde YN ÖKC kullanmaya başlamış olan mükellefler, söz konusu YN ÖKC'lerini e-Fatura veya e-Arşiv Faturalarına ait tahsilat ve ÖKC Bilgi Fişlerinin düzenlenmesi işlemlerinde kullanmaya devam edebileceklerdir.

Bu maddenin birinci fıkrası kapsamına dahil olarak tüm satışlarında e-Fatura veya e-Arşiv Fatura düzenleyen mükelleflerin, söz konusu e-Fatura ve e-Arşiv Faturalarında, mal satışları ile hizmet ifalarının tahsilat işlemlerinde kullandıkları banka vb. kuruluşlara ait EFT-POS cihazlarından gerçekleştirilen tahsilata ilişkin müşteri slibinde yer alan temel bilgilere, e-Fatura ve e-Arşiv Fatura uygulamalarına ilişkin teknik kılavuzlarda belirtildiği şekilde yer vermeleri gerekmektedir.

1/1/2017 tarihinden sonra ilk defa işe başlayan/başlayacak olan mükelleflerin bu madde kapsamında YN ÖKC kullanımından muaf olmaları için, yukarıda belirtilen diğer koşullara sahip olmaları şartıyla, işe başlama anı itibarıyla, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen satış, gayri safi iş hasılatı, bilanço aktif büyüklüğü, bilanço öz sermaye veya öz kaynak toplamı tutarları yerine sadece ÖKC veya fatura vb. belgeleri düzenlemede kullanılan bilgisayar sistemi sayısının 20 ve üzerinde olması yeterlidir. Ancak; işe başlanılan yılı (hesap dönemini) izleyen yıla ait yıl sonu bilanço ve gelir tablolarına göre bu maddede belirtilen işletme büyüklüğü ölçülerinden en az ikisini sağlayamayan mükelleflerin, bu yılı izleyen yılın altıncı ayı sonuna kadar faaliyetlerinde YN ÖKC kullanmaya başlamaları zorunlu olacaktır.

#### 4. YN ÖKC Uygulamasında ÖKC TSM Merkezleri ve Çalışma Esasları

Bilindiği üzere YN ÖKC'ler, teknolojik gelişmeler çerçevesinde teknik özellikleri yeniden belirlenen, bilgisayar tabanlı, internet yoluyla iletişim kurabilen, GİB'e güvenli şekilde veri aktarabilen ve ÖKC fişi düzenleme dışında katma değerli diğer yazılım ve sektörel uygulamaları da bünyesinde çalıştırabilen, yetkisiz dış müdahaleleri algılayan ve GİB'e bildirebilen bilgisayar tabanlı akıllı cihazlardır. Ayrıca YN ÖKC'lerin; bünyesinde banka POS'u barındıran "EFT-POS Özellikli YN ÖKC'ler" ve bünyesinde banka POS'u barındırmayıp haricen POS cihazı bağlanabilen "Basit/Bilgisayar Bağlantılı YN ÖKC'ler" olmak üzere iki türü bulunmaktadır. YN ÖKC'lere ilişkin, kurulum, yönetim, izleme, banka vb. kuruluşlara ait yazılım ve parametreleri yükleme ve güncelleme ile GİB ve banka vb. kuruluşlarla güvenli iletişimi sağlamasına yönelik fonksiyon görmesi amacıyla, uygulamaya ilişkin mevzuat ve teknik düzenlemelerde, bilgi sistemleri güvenlik standartlarına haiz YN ÖKC TSM Merkezleri öngörülmüştür. Gerek EFT-POS özellikli gerekse basit/bilgisayar bağlantılı YN ÖKC kullanan mükelleflerin, güvenlik, işlem kesintisi, maliyet vb. nedenlerle ödeme onayı (provizyon) alma işlemlerinin, **YN ÖKC TSM Merkezleri üzerinden olmaksızın doğrudan banka vb. kuruluşlara ait bilgi sistemleri ile iletişim sağlanarak gerçekleştirilmesini ÖKC firmalarından yazılı olarak talep etmeleri halinde**, banka vb. kuruluşlara (ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları, yemek kartı kuruluşları, belediye yardım kuruluşları vb. diğer kuruluşlar dahil) ait ödeme onayı (provizyon) alma işlemleri; **YN ÖKC TSM Merkezleri aracı kılınmaksızın doğrudan banka vb. kuruluşlara ait bilgi sistemleri ile iletişim sağlanarak gerçekleştirilecektir.** İlgili ÖKC firmaları (bunlara ait YN ÖKC TSM Merkezleri dahil), harici EFT-POS cihazlarını banka vb. kuruluşlara sunan firmalar ve banka vb. kuruluşlar, ödeme onayı alma işlemlerinin YN ÖKC TSM Merkezleri aracı kılınmaksızın doğrudan banka vb. kuruluşlara ait bilgi sistemleri ile iletişim sağlanarak da gerçekleştirilecek şekilde YN ÖKC uygulamasına dair gerekli yazılım, donanım veya sistem güncellemelerini **en geç 1/7/2018** tarihine kadar tamamlamaları zorunludur.

YN ÖKC TSM Merkezleri, ödeme onayı (provizyon) alma işlemleri dışında kalan YN ÖKC'lere ilişkin kurulum, yönetim, izleme, teknik kılavuz ve dokümanlarda belirtilen kurallara göre YN ÖKC'lerden gerçekleştirilen satış bilgilerini GİB'e güvenli şekilde iletme, YN ÖKC'lere ilişkin kayıt, aktivasyon, devir, hurdaya ayırma vb. diğer fonksiyon ve görevlerini öteden beri olduğu gibi yerine getirmeye devam edeceklerdir.

#### 5. YN ÖKC ile Düzenlenebilecek Diğer Belgeler

YN ÖKC'ler teknik ve fonksiyonel özellikleri itibarıyla bilgisayar tabanlı, internet yoluyla güvenli

iletişim kurabilen ve bünyesindeki mali bilgileri GİB'e elektronik ortamda iletebilen akıllı cihazlar olması, perakende mal ve hizmet satışlarına ait diğerk yazılım sistemleri ile entegre çalışması gerekliliğı ve aynı işlem için hem diğerk sistemlerden hem de YN ÖKC'lerden belge düzenlemek zorunda kalınması nedeniyle, **bu cihazlardan ÖKC fişi dışında kalan ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren fatura, gider pusulası, giriş ve yolcu taşıma biletleri, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu belgelerinin de düzenlenebilmesi** ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, Bakanlığıımıza tanınan yetkiler çerçevesinde, 213 sayılı Kanun kapsamına söz konusu belgelerin, **bu belgelerde yer alması gereken zorunlu bilgileri ihtiva etmesi, düzenlenen belgelerin bir örneklerinin ÖKC'nin ilgili elektronik hafıza birimlerinde belge türleri itibariyle ayrımı yapılabilecek şekilde muhafaza edilmesi ve ÖKC mali raporlarında bu belgelere ilişkin mali bilgilerin de ayrıca gösterilmesi şartıyla**, 1/7/2018 tarihinden itibaren bilgisayar bağlantılı sistem mahiyetindeki eski nesil ÖKC'ler ve YN ÖKC'lerden de düzenlenebilecektir.

Bakanlığıımızca gerçekleştirilen diğerk düzenlemeler gereğı, belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi zorunluluğunun getirildiğı durumlarda (e-Fatura, e-Arşiv Fatura, e-Bilet, e-İrsaliye, e-Serbest Meslek Makbuzu, e-Müstahsil Makbuzu vb.) ilgili belgelerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelerinde belirtilen format, standart, yöntem ve teknik özelliklerde düzenlenmesine, GİB'e iletilme ve/veya raporlanmasına ve muhafaza edilmesine ayrıca devam edileceğı tabii olup, bilgisayar bağlantılı sistem mahiyetindeki eski nesil ÖKC'ler ve YN ÖKC'ler bu belgelerin oluşturulması, muhatabına elektronik ortamda iletilmesi ve gerekmesi durumunda kağıt çıktılarının muhatabına verilmesinin sağlanmasında kullanılabilecektir. Bu durumda da söz konusu elektronik belgelere ilişkin mali bilgilerin, ÖKC mali raporlarında Bilgi Fişleri yoluyla ayrıca elektronik ortamda kaydedilmesinin sağlanması gerekmektedir.

## 6. Sorumluluk ve Cezai Müeyyide

483 seri nolu VUK Genel Tebliğinde yer alan muafiyetlerden faydalanmak amacıyla başvuran mükellefler ile söz konusu tebliğ ile getirilen düzenlemeler çerçevesinde bildirim mecburiyetine uymayan mükelleflere, her bir tespit için ayrıca uygulanmak üzere VUK Mükerrer 355'inci maddesinde yer alan özel usulsüzlük cezası uygulanacaktır.

| ADANA (Merkez Ofis)                                                       |                                                                      | GAZİANTEP                                                          |                                                                              | İSTANBUL                                                                                           |                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 2000 Evler Mah. 76078 Sk Fonte Evleri No. 5<br>A/Blok K. 8 Çukurova/ADANA |                                                                      | Mücahitler Mah. 52063 Sk. No.3 Kat. 3 D. 4<br>Şehitkamil/GAZİANTEP |                                                                              | Gazi Evrenos Cad. No. 22/1 Konyalılar Vakfı,<br>Handan Birim Kültür Merkezi -<br>Yeřilköy/İSTANBUL |                                                                            |
| E-Posta                                                                   | <a href="mailto:adana@realiteymm.com.tr">adana@realiteymm.com.tr</a> | E-Posta                                                            | <a href="mailto:gaziantep@realiteymm.com.tr">gaziantep@realiteymm.com.tr</a> | E-Posta                                                                                            | <a href="mailto:istanbul@realiteymm.com.tr">istanbul@realiteymm.com.tr</a> |
| Telefon                                                                   | 0 (322) 459 84 63                                                    | Telefon                                                            | 0 (342) 324 62 41 -42 -43 (pbx)                                              | Telefon                                                                                            | 0 (212) 662 15 52 (pbx)                                                    |
| Faks                                                                      | 0 (322) 459 84 66                                                    | Faks                                                               | 0 (342) 324 62 63                                                            | Faks                                                                                               | 0 (212) 662 15 53                                                          |

[www.realiteymm.com.tr](http://www.realiteymm.com.tr)